

la contra | AINA VIVES

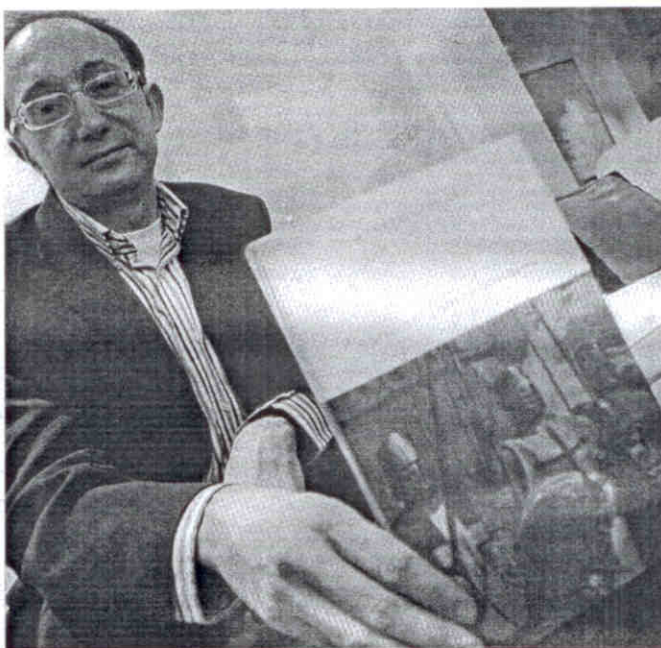
La darrera croada

Ernest Marcos reivindica en el seu darrer llibre un Jaume I expert en política internacional

L'estiu de 1269 el rei Jaume I va reunir a Barcelona un exèrcit d'uns 2.500 homes, entre cavallers, ballesters i peons, i es va embarcar en una aventura que havia de ser la culminació de tota una vida dedicada a combatre els musulmans. Tres dies després de salpar, quan l'estol català tot just començava a solcar la mar de Sardenya, una terrible tempesta, la més espantosa que el Conqueridor va viure mai, va dispersar les naus per tot el golf de Lleó. Vint-i-un vaixells de la flota catalana van aconseguir arribar al seu punt de destinació, el port palestí de Sant Joan d'Acre, la capital del Regne croat de Jerusalem. Malauradament, la nau del rei no va superar el fort onatge i es va veure obligada a atracar al port occità d'Aigüesmortes. El projecte inacabat va esdevenir un malson per al rei català, que el va torturar els anys que li restaven de vida.

Ara quan manca una setmana perquè es commemori l'any del vuitè centenari del rei, nascut a Montpeller el 2 de febrer de 1208, el doctor en bizantinística i filologia neogrega Ernest Marcos Hierro (Barcelona, 1963) retorna a aquest episodi tràgic per arrancar l'«espina entre les roses del seu regnat» (així va definir l'empresa l'historiador Francesc Carreras Candi). El professor de filologia grega de la Universitat de Barcelona reivindica en el llibre *La croada catalana. L'exèrcit de Jaume I a Terra Santa* (L'Esfera dels Llibres) la «gran aventura política» de Jaume I: «Un gest precursor del diàleg entre civilitzacions.»

El rei català va ser l'únic monarca occidental que va gosar aliar-se amb dos sobirans que l'Europa cristiana es mirava amb horror i desconfiança: el «tártar pagà» l'il-khan Abaqa de Pèrsia, besnét del terrible Gengis Khan; i «l'herege ortodox» Miquel VIII Paleòleg, l'emperador de Bizanci que havia foragitat del tron de Constantinoble un parent seu encençant-lo. «Aquest mestre consumat de la diplomàcia, conxedor de la geopolítica del pròxim orient» —així el va definir Ernest Marcos— va arriscar la seva vida i va desafiar els estrets marcs ideològics del seu temps

Ernest Marcos, durant la presentació del llibre sobre Jaume I. QUIM PUIG

per enfrontar-se a la potència islàmica més poderosa del món, el sultanat mameluc d'Egipte.

L'autor comenta que amb la posada en escena d'aquesta «idea genial», el rei que va posar límits als Països Catalans volia «emular Sant Lluís». Vint anys enrere, Lluís IX de França va intentar sense èxit derrotar els mamelucs. «Jaume I va considerar que enfrontant-se amb mongols i bizantins s'assegurava el triomf», afegeix l'escriptor. «És probable que també pensés que podria conquerir terres per als seus fills i per a la Corona d'Aragó.» Un altre «possible» objectiu era «avançar-se a Sant Lluís», i evitar així que el monarca francès acabàs desviant la seva croada cap a Tunis. La Corona d'Aragó mantenia in-

teressos polítics i econòmics amb el regne hàfsida. Per aquest motiu, Jaume I es va embarcar la tardor de 1269 mentre que Lluís IX va fer salpar la primavera de 1270. Aquest darrer fet porta l'escriptor a qüestionar la veritable intenció de Lluís de França.

Ernest Marcos considera l'empresa del monarca francès com «una autèntica guerra de conquesta que no té res a veure amb els ideals de les croades». Per aquest mateix motiu assegura que «la nostra hauria de ser considerada com l'última croada, l'última gran iniciativa empresa per salvar els enclavaments cristians del Pròxim Orient». Així, «la croada de Jaume I assenyalava la fi de les veritables croades», no pas la francesa.

la columna | IMMA MERINO

Ni pe ni pa

Algú em va sorprendre preguntant-me què em sembla Penélope Cruz. Evidentment, la pregunta era a propòsit de la recent nominació de l'actriu a l'Oscar per la seva interpretació a *Volver*. No vaig saber què respondre i, com si volgués guanyar temps, vaig demanar a qui m'havia interpellat si em preguntava sobre què em sembla com a actriu o sobre si la considero una dona atractiva. La meua era una pregunta retòrica perquè, tant en un cas com en un altre, no sé què dir, que també és una manera de reconèixer que no m'importa gaire. La veritat és que no hi he pensat. No sabia dir si és bona actriu o no. Tampoc no sabia dir si em sembla atractiva, si m'agrada o no. Hi afegiria que tampoc no sé si em cau bé o malament. En fi, deu ser allò que ni fu ni fa. Ni estic a favor de la Pe ni en contra. O almenys no hi estava. Dic això perquè em veig a veure que, d'aquí a la cerimònia de l'Oscar, de la Penélope Cruz ho sabrem tot de «pe a pa». M'ho veig venir perquè, de fet, la campanya ja ha començat amb la nominació a l'Oscar. Que si Penélope Cruz fa història (però, quina història?) en ser la primera actriu espanyola nominada pels acadèmics de Hollywood. Que si, finalment, els nord-americans s'adonen via Almodóvar del talent d'una actriu a la qual han menyspreat amb els papers que li han concedit i que, per altra part, ella ha acceptat amb la intenció de fer carrera als EUA. Que si ara reconeixen que és alguna cosa més que l'ex-xicota de Tom Cruise. I la qüestió és que es pressuposa que tots els espanyols (tant els que se'n senten com els que no) han d'estar contents amb aquesta nominació. Tots amb la Pe perquè guanyi l'Oscar. D'acord amb la meua indiferència respecte a Penélope Cruz, en principi tant se me'n faria que guanyés o no l'Oscar, tot i que he de reconèixer que totes les altres actrius nominades m'agraden més. Guanyin o no, em continuaran agradant. Ara bé, de pesats com es comencen a posar, la Pe ja m'agrada menys. No té a veure amb ella, però també em fan desitjar que no guanyi.

HOSPITAL DE SANT PAU

visita guiada

Ajuntament de Barcelona

Hospital de Sant Pau

2x1

dues visites guiades al preu d'una

Oferta no acumulable, a altres promocions, vàlida fins al: 31 de gener del 2007

Horari de visites: diàriament als matins
Els idiomes poden variar, s'aconsella que els comproveu prèviament a:

www.rutadelmodernisme.com
o al tel. 933 177 652.